

درازه مخصوصه

در سعادت‌ده باب عالی جو از ناده

عمل اداره :

مکتبۃ الفتن

صریح

۱۳۲۶

مسکنہ مولیٰ آفیار جنید مع المعنی
قبول اول نور درج اینهین آوار اعاده او نیاز

اخبار :

دین، فلسفه، علوم، هنر و سایهای دینی احوال و شوره اسلامیه دینیه بوده این روزه نشر اول نموده.

آبونه بدلي

سنہ لکی التي آبلنى

مالک عنانیه ایچون ۸۰ ۴۰ غروش

روسیه « ۶۹۵ ۳۹۵ روبله

سائز مالک اجنیمه « ۱۷ ۹ فرانق

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

صاحب و مؤسسی :
ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

در سعادت‌ده نسخه‌ی ۵۰ پاره‌در

قیرنه‌دن مقوا بورو ایله کوندریلبرسہ سنوی

۲۰ غروش فضلہ آنلر

او چنیجی جلد

۱۳ شوال ۳۲۷ نجاشیه ۱۵ نشین اول ۳۲۵

عدد : ۹۰

واک اول ذات قدسیتپناهیلرینه اقربالناس اولان جناب عباسک ربانی و ضع و تغیر ایله مألف او لدقنی معامله نک ترکنی بوصور تله تسهیل و وجوب ترکنی اعلام وایدان بیورمشلر ایدی . اکر بعض مغفلین و محدثین و آنلردن بالاستفاده ارباب زیغ و خلالک دیدکلری کبی (زید) ک (رضی) مشارالیهای سبب تطليق رسول الله (صع) اندمنک قلب سعادتلرینه حسن زینبک (رضی) تأثیر ایتش اولمی اولسیدی طوغریدن طوغری به بحوال [ولا تمن عینک الى مامتعابه ازواجاً منهم زهرة الحياة الدنيا ... الايه] نهی التهیسه مخالفت وحد و محاوزت اولور ایدی که بونیی التهی ایله خاصة ذات پاک رسالت وبالعموم مؤمنین زهرة حیات فانیه دنیا به مدنظردن منهی و منو عذرلر .

بوندن ماعدا اکر نبی اطهر ورسول مطهر اندمن حضرتلى مشارالیهای تزوج ارزو بیورمش اولسیدیلر کافه خصال ذمیمه دن تطهیر و تعصیم اولنمش و فضائل ملکیه نک اک عالی و مقدس مظہری اولش اولان قلب افسس و انورلرینه شهوت و بهیمه تک غلبہ سیله زمان نضارت جوانیستنده کولهنسه بالذات تزوجیتیکی برقادینی على الاکثر تزوجدن صکره قیزلقدنه ک طراوت زائل او لدینی حالده بکنوب کولهنسنک تطليقندن صکره آمش او لمدری اصلا قبول ایدیله میه جنکی کبی مشارالیهاتک رسول الله (صع) دن تستر ایتمامکده او لمدریله نه مرتبه صاحبہ حسن او لدقنی دخنی نزد سعادته قبل التزوج مخفی او لمدیغندن بویولده ده برعتراض وارد او له منز .

اقربا و تعلقا تک و خصوصیله برابر بیویانلرک یکدیگرلرینی ارزو ایتمامکده او لدقنی دخنی هر کون کوریلان احو الدندر .
بونک دخنی سبی عدم احتجاج و تجاهندر . نته کیم : اوروبا قادینلری مخدرات اسلامیه دن دها زینتی او لدقنی حالده انتظار عمومه معروض او لدقنرندن او قدر جالب نظر ورغبت دکلدرلر .

شرف الدین

قرنفرانس

لسان عثمانی تدریساتی حقنده

(معارف دعویله اسپارطه لی حق اندی طرفندن ۲۹ آگوستوس سنہ ۲۲۵ تاریخنده اسکی مکتب حقوقه مکاتب رشدیه معلمیلرینه تقریر ایدلشدر)

ایکنجهی مصاحبه ، تدریساتی ناصیل یوروشه جکز ؟

(خلاصه : چو جو قلمزی از دیکمزیتر — او لا کتابی بر اتفاقه چالیشام — تعریفی آنلاز — کله نک تقسیمی .. اسم ، فعل ، ادات — بحث تطبیق — کله نک تو علیرینی ترد دسر طانیق لازم — چو جو قلر تدقیقه و افاده بیه آلیشیدیرمالی — حرفدن بحث لازمی ؟ — اسم — اسم لر مختلف جهتلردن نظر — هر مفهوم ایچون مطلقا تک کله لازم دکل — صراکب کله لرک لزومی و فائدہ سی — بقیه سی صکره)

* * *
بودفعه داها سنلی بنلی کوروشہ جکز ، چونکه کچن مصاحبه ده

القاضنک بوسبوتون تراب منسیته انقلاب ایتیه رک موجودیتندن بر بقیه محافظه ایلسی بلکده بزی استقبال ایچوندر ... هامش — هانوتونک سوزلوی بوراده بیتیور . انشاءه کله جلک هفتہ مرحوم شیخ محمد عبدنک بجو اینامه سفی ترجمه بیه باشلا یه جغز . کمال امعان ایله تعقیب ایلمرینی محترم قارئلری میزدن رجا ایدرز .

محمد عاکف

زید وزینب مسئله سی

— مابعد —

ام المؤمنین حضرت عایشہ (رضی) — اکر رسول الله بروحی التهی و برآیت سبحانی کتم واخفا بیورمش اولسهم ایدی بوا آیتی کتم ایدرلر ایدی — بیورمشلر در .

— ایشته بز امر التهیمزی ابلاغ واحکام ربانیه منی اکمال واسbag ایچون زید آندن — زینبدن — قضای وطر [*] قلمدینی وقت تبني ایاش اولدقنی او لادلقنیتک مطلقه لرینی او لادلقنی انلردن قضای وطر ایلدکلری وقت تزوج خصوصنده مؤمنینه حرج واذا اولماق ایچون بز آنی سکا تزوج و تنكیح ایلدک و امر التهی معقول — و حیز آرای حصول — او لدی .

مسلمات امور دندر که : ربقة تقییدن تخلص انجق همت عالیه اصحابه رونمای نیسرا اولوب عوام ناسک الفت و عادت و عرف وجه التلنرندہ دوام واستمرا لری طبیعی واعتدادات قدیمه لرینک ترک کندیلرینه مشکلترا او لدینی غیر مخفی در . بنابرین اخلاقیونک اس الاساس اولهرق قبول ایاش اولدقنی — مربینک بالفعل نمونه امثال اولمی لزومی — قضیبی سی پک بدیهی و بوفعل مربی بیه تبعیت انسانلرده جلی اولدینی بر امر جلیدر .

بوكا بناء خواجه عالم عليه الصلاة والسلام اندمن حضرتلى حدبیة و قمه سندہ امر نبوی و قوع بولدینی حالده باشلرینی طراش ایلامامکده دوام ایدن اصحابه رأس مبارکلرینی حلق ایله بر نمونه امثال ابراز بیورملریه بالجمله اصحاب کرام در حال ذات مبارکلرینه اتباع ایتلر ایدی . جاهلیت جهلانک عادت الیفه و قاعدة مأله فهله خلافه اولان تزوج زوجة مبتنی خصوصنده — که اصحاب کرام دخنی بوعادت ایله مأله ایدیلر — دخنی ذات پاک رسالت علیه اکمل التحیت اندمن حضرتلىنک اسوه وقدوه او لمدری حکمت بلیغه ربانیه بیه مطابق و [ولکم فی رسوالله اسوة حسنة — ای امت محمد (صع) رسول اللہ دھ سزک ایچون اسوة حسنة و قدوؤه مسیحیه وارد ریعنی رسول الله حسن النساء و تمام اتباعه سزا و احرادر —] نص جلیلی ناطق و بومعنایه موافقدر .

حجۃ الوداع ده دخنی بو حکمت اخلاقیه بیه بناء حرمت ریایی بیان .

[*] صراحتیه ایرن کیمسه ایچون قضای وطر ایتدی ، دیرلر . وطرک اصل معنای حاجتدر .

یولسز لقلوی برکون اول ترک ایتمه یه حاضر ز، ایشه نردن، ناصیل باشلا یا جغز؟ کورونیور که حال لسانیله بونی سویله یور سکن. اوخ! آرتیق کریسی قولایدر.. ایش، چوروک دیشی چیقار تمق ایچون، متناله دیشجینک صاندالیه سنه او تور مقدمه در. دیه جک قالمادی.. دردمزی آکلادق.. درمان آرایورز. یکی نه یا پا جغز؟ یا پا جغمز پک ساده.. کوچو جک چو جو قلره آنا لسانی قولایجه حق او کر تن طبیعتی یا پاسیدیکمز قدر تقیید ایده جکن. دائماً بونقطه بی کوزه ته جکن. طبیعته صناعی کتاب واری؟ یوق. اوحالده بزده کتابی آتوب قواعدی لسانک کندی سینه سندن چیقار اجغز.

عجا کتابی بوتون بوتون آتابیله جکمی بز؟ مامول که ایچمزده بونی یا پابیله جکلر اکسیک دکل. فقط اکثریت اعتباریه بو نقطه ده برآز ایر کیلو بدو شونورز.. کتابی بوتون بوتون آثار ایسه ک بلکه شاشارز. چونکه مملکجه هنوز کالده دکلز. کندیمزی طوبلاجنج، بوتون قواعدی صیره یه قویوب تهید ایدیو یوره جک حاله دکلز. همده ایش داها طور و لو بپوروزدن قور تولو نججه بیه قدره، قواعد او قویان چو جفلری واونلرک امتحانلرده او غرایه جفلری صیقنتیلری دوشونمک، احتیاط ایتمک لازم. بوملاحظه لری نظره آنجه، کتابه علاقه منزی بوسبوتون کسیویرمک اویاماز. کتابی بوسبوتون آنمایا جغز، اوی آنچاق بر فهرس کی، بر پروگرام کی، بر مختره کی قولالاناجغز. فقط شونی ذهنلره قویاجغز که کتابه یازیلان شیلر طبیعته چیقار لشترد. قواعدی کتابدنه آرایا جغمزه اصل طوغدی بیه پردن، لساندن آرایا جغز. کتابه یازیلان شیلر باشقه لرک آغزیله چیکنتمش لقمه لردر. دیشی اولان بونی آغزینه قویاری؟ بن ییه جکمی کندیم چیکنمه ملی یم. خلاصه، معلم طلبه سنه بو جسارتی، بو اطمینانی ویرمه لی. هر کس کندیمه کووه نه بیلمه لی.. کتابه اعتماده بدل، نفسنه اعتماده آلیشمالي.

کتابی بحث صیره سنى کوسته ریر بر دفتر کی قولالاناجغز، دیورز. بونی ناصیل یا پا جغز؟ کتابلرده اکثریته تعریف و تقسیم هر شیدن اول. بز تعریف بوسبوتون کچه جکن. قواعد دنیان شیله برآز او غر اشنجه متعالمینک ذکاره، عرفانجه کری اولانلری ده او نکه برآز سنلی بنلی اولاچق.. اوی کوره جک.. نه ایشه یارادیمنی آز اولسون آکلایاجق.. باکه بونی کندی فهمنه، کندی تقدیرینه کوره تعریف ده ایده بیله جک. اما بو تعریف، هر قیدندن بر اینجه لک چیقاچق صورتده عالمانه دکل ایمش. نه ضرری وار؟ بز اوونلرک تعریفندن قواعد دقابی او کرنه جک دکلز.. اوونلرده رشدیده ده ایکن قواعد مؤلفی اولاچق دکلر. از بره تعریف او بوقت مقدمن خوشلانانلر وار ایسے، اوونلر بو مراقلی بی اکلندریمک ایچون او لرنده پایاغان بسله سینلر! بر اقسینلرده چو جو قلرمز ناطقه سنه صاحب اولسون! اوونلر ایچنده نه مدقق، نه متعمق مؤلفلر چیقاچغی بزه استقبال کوسته ره جک. همده قانعه که بزاوله دن اوونلری کوره جکن!

اولدیجہ طانیشدق. آرتیق کوره نک صورتندہ بزی صیقاً کلن صوغوق تکلفلرہ، کوسته ریشتلرہ، صایشلرہ ہیچجہ احتیاجز یوق. کورونیور که ہیمن بویله دوشونیورز.

کچن مصاحبه ده آکلادق که لسانیز طبیعتک و کندی طبیعتنک خارجنده بر آقینتی یه قاپدیرا ش. لسانه خدمته مکلف اولان سوز و قلم صاحب لری بیله رک بیلمیدرک بو یا کلیش آقینتی یه کوره کچک کلوب کوزل لسانیز باتا قلره آقیتمشلر، صفو تندن قوتندن دوشور مشلر. بو آقینتینک ایچنہ دوشوب کلنلرک باشلری دو نمش.. کیمسه فنانی کوره مه ملش، کیمسه سیلک او کنه طوروب یولنی چویرمکه همت ایده مه ملش.

تورکجه نک او غر ادینی بو فلا کت، بز طرفدن تورکا ککده تائیر ایدرک بز تورکا دنیانک سائز ملتلری آراسندہ کریلرده یرلرده قالمیشز، بیوکلار مزک چاره سنى کوره مدیکی بودردک دواسنی چو جو قلرمز دن بکله یه جک، او نلری بوکا قارشی قویاچق قوتندہ یتیشیدیره جک یرده اوونلری ده کندیمز کی ایمکه چالیشوب طور یورز.

فقط آرتیق زمان بو آغیرانی چکه میه جک، استقبالز دیک اولان چو جو قلرمزی بزم خطالرله بولا شیق کیفمزه قربان ایتمیه جک. آرتیق مملکتک چو جو قلرنی قایارک آتلرندہ قالان فدانلری ازدیکی کی ازه میه جکن. او یکی بیلرین ذکاری توزلر طوپراقلر آلتندہ سوندوروب خراب ایده میه جکن. خاییر افديم، چو جو قلرک ذکالری حافظه لری بزم او بونجا غمز، یاز بوز تخته من دکلدر. بز داهامش، دها امين اصولار بولوب تطیق ایتمه لی یز.

بیلمم که بوشکایتلر برآز طاشقینیدر؟ فقط مملکتک خدمت ایچون یتیشیدیروب اورتیه یه قویدینی، خدمته احضار ایدله لرینی بزه تودیع ایتدیکی تازه قوتلری بویله یوق یرلرہ هدر ایتمک ده کنادر. رشدیده لوردن برینه مداوم بر چو جو ق طانیورم. ذکی و چالیش قان دنیله بیله جک بر چو جو.. مع هذا بوسنه (لسان عثمانی) ایله دیکر ایکی در سدن ایکی شنومرو آمش، صنفده قالمیش. چو جونی شویله بزیو قلامه ایتمد. تورکجه بی سویله یور، یازی یور، تحلیل ایدیور. امتحانده نه صور و لدینی او کر نک ایسته دم. چو جو ق حقلی براغبرارله خبر ویردی.. (مستجاب الدعوه)، (علی کلی التقیدرین) نه اولور؟ دیه ایکی شی صور مشلر. بونلری بیله مه ملش. صوکره (مستجاب الدعوه) ده اقسام سبع دن نه وار؟ دیمیشلر. هیسی بو. امتحان ورقه سنى آلدینده (لسان عثمانی) دن ایکی نومرو قازانیش اولدیفی آکلامش. چو جو ق صنفده قالاچق، احتمال بوندن ناشی مکتب دن و قتسز آنلاچق. شو ایشی یا پان میز افندی یه جناب حق عملنے کوره جزا ویرمیه جکمی؟ بو کوچوک برشی.. فقط بو کوچوک و قعنه نک خمنندہ مملکتک استقبالی، احتمال، کمیک مهم بر ذکا، مهم بر قوت غائب ایتدی. سوزده «اتی سنت، کمیک بنم» و صیتی بو کون حکمسز.. حال بوکه زوالی بایا یه کیک ده قالمایور.

آکلادق.. آکلادق.. بو، یور بھی اولدوريجی اصولاری،

— احمد افندی، او زومک قارپوزک یاننده کتابی، درسی، مکتبی، ارقاد اشترین ده سوهر ایمیش. پک اعلا، احمد افندی بونلرک هپیسندن فائده نلنسین. عجیباً فاضل افندی ده بویله می دوشونور؟ هایدی فاضل افندی سن ده یاز، باقام.

فاضل افندی قالقار، یازار.

«کتابی سوم»،

«مکتبی سوم».

— ای.. فاضل افندی، پیشیر. کتابی نیچون سومدیککی، مکتبی نیچون سومدیککی بیلیرز. اوت بُنی بالاگایان، سربست دوشوننکدن آلیقویان کتابی بن ده سوم. کذلک بُنی ده فکر می ده جبس ایدن، جولانه برآقایان مکتبی بن ده سوم. بونلرک نیچون طورسون. شویوقاریدن آشاغی یه یازدیغمز سوزلرده نه کوریورز؟ اونی آرایالم.

ینه مساعدته کز له اطفاله خطاب ایدیورز.

برکره صیره ایله یازدیغمز شیلرنه؟ سوز. سوز، نه؟ کلام. کلام نه؟ جامن، مرامزی، دوشوننکمزمز شیلری آکلامنچ ایچون قولالانیلان برواسطه. کلام، بوتون ویکاره برشیمی؟ یوقسه پارچالانا بیلیر برشیمی؟ پارچالانا بیلیر برشی. بیلیرز، بونک بویوک پارچدرینه، (کله) دیرلر.

دیمک صیره ایله یازدیغمز شو سوزلر هپ کلام.. بونلرک بویوک پارچه لری هپ کله. پکی بوراده کله هپ بر جنسدنی؟ یعنی بونلرک هبریسی دیکرینه کله هپ بر جنسدنی؟ کوریورز که (اوزوم) کله سی یرینه باشقه کله هرده قوندی: اوزوم، قارپوز، کتاب، درس، مکتب، آرقاد اشتر، دیمک، بو کله هپ بر جنسدن، عجیباً بو کله هر نهدر، نه جنس کله در؟ (اوزوم) کله سی اوزوم دنیان شیئک کندیسیمیدر؟ بو کله هه اوزوم کبی بیاض سیاه اولاً بیلیر می، اوزوم کبی ینه بیلیر می؟ اوزوم کله سی برسوزدر، اوزوم دنیان شیئک اسمیدر. (قارپوز) کله سی نه در؟ اوده بر اسمدر. (کتاب)، (درس)، (مکتب)، (آرقاد اشتر)، بونلرده هپ بر راسم، بونلرک کندیلری، یعنی بواسملرک مسالاری نه؟ برشی، بر موجود.

شو حالده اسم نهدر؟ بر کله در. نه ایشه یارار؟ برشی کوسته رمکه یارار. شودوکوک تیجه ی طوپلارسق، (اسم، برشی کوسته رمکه یارایان کله در)، (اسم، برشی کوسته رن کله در) دیه بیلیرز. با فکر، ایسته من کن بر تعریف میدانه کتیر مش اولدق.

اسم، برشی کوسته رن کله در. او شی هر وقت کوزه کورونور می؟ اوزوم کوزه کورونور، ال ایله طوتولور، ینیلیر.. طاتلیدر. عجیباً (طات) دنیان شی نهدر؟ اوده کوزه کورونور می؟ کوزه کورونور، اونی کوز مزله کوره میز، فقط ذهنمن پک اعلا آکلار که اوده موجود برشیدر. مثلاً (جان) ده بویله دکلیدر؟ (اویقو) ده بویله دکلیدر؟ (اوزوم) ده اسمدر، (جان) ده اسمدر، (اویقو) ده

تعریف آتلادق. طلبه من آراسنده عارف اولانلری کندی حسابلرینه تعریف ده یا پاییله جلک. تقسیم حقنده نهیا پا جفز؟ مساعدته بیوریکزده بخت بوندن صوکر هستنده بر آزادها تکلیفسنر، بر آزادها سرباز اولام.. کندیمزی مکتبته اطفال آراسنده فرض ایده م. ایچمزدن کیمسه، آبز چو جو قیز؟ دیمهسین. بخشی چو جو قله، مبتدیله سویله رکی ساده لک، طبیعتک ایچنده یورو تهم. تاکه اوستمزده بر آغیر لق قلاماسین.

کله نک تقسیمی... کتابلر، مؤلفلر اختلاف اوزره... کله، دوقوزدر، یدیدر، بشیدر، اوچدر، دیه برشیدر کیدیور. بوکا باقیجه انسانک

«با خانرا بحال خود بکذار..

«تا قیامت کشندر ستاخیز!»

دیه جک کایر.

بنده کز کندی ملاحظه مجده دیرم که کله نک اوچه تقسیمی دهها ساده در، اوچه تقسیمی ترجیح ایده م.. کله اوچدر: اسم، فعل، ادات. امان چایق عرض ایده م که بونی چو جو قله پشنین او لهرق سویله یه جلک دکلز. بلکه کله سی جنس جنس آیرمده چالیش بیر کن بونتیجه یی بولق بزجه مقصود اولادق. قابل اولسده تقسیم، قواعدک تانهایتلرینه قالسه.. فقط بزبونی یا پاچق حالتن هنوز چوچ اوذاقز.

هایدی بخشی تطبیق ایده م.. ایشته طلبه دن اور طه حالی برسنه خطاب ایدیورم..

— احمد افندی، او زومی سوه رمیسک؟ ال به سوه جلک.

— اویله ایسه، قالق تخته یه یاز: او زومی سوه رم.

احمد افندی بویله جه یازدی.. ینه صوریورم.

— قارپوزی ده سوه رمیسک!

— اوت، افدم، قارپوزی ده سوه رم.

— اویله ایسه اونی ده یاز.

احمد افندی اونی ده یازدی. ینه احمد افندی یه دیورم..

— داهما باشقه سودیکک شیلری ده یاز.

احمد افندی، «او زومی سوه رم»، «قارپوزی ده سوه رم» سوزلرینک آلتنه یازدی..

«کتابی سوه رم»،

«درسی سوه رم»،

«مکتبی سوه رم»،

«آرقاد اشتری سوه رم».

احمد افندی، احتمال، ریا کار لغه دوکوله جلک.. «مکتبی سوه رم» دن صوکره «خواجه یی سوه رم» فلاں دیه معلمی کوشنه تکه، شیشیر مکه یول آچاق.

احمد افندی یرینه او تورسون، تخته یه پرواسنلردن فاضل افندی قالقسین. طلبه یه قارشی کوله ر.. دیرم که:

حالی وار، بوجنس کله اسمند پک باشقه بر جنس، بوکاده بر جرأت، برایشلکلک کوسته ردیکی ایچون (فعل) دیمشلر.

دقت ایدل دیکنده کورولور که اصل کله اس و فغلدر، ادات، ساده میانجیدر، اصل کرسته اسم و فعل ایله میدانه کلیر. ادات، ماهیتی و وظیفه‌سی ایجاییله، اسمه و فعله کاه کندی اقرباً کی، یا پیشیور، قایشا شیور.. کاه خدمتکاری کی موقت خدمته قایلور، آیاقق ایدیور. قواعد درسنے کان دقلى بر جو جوق، بر ساعتیجی کی، بونلری کوزل کوزل سوکر و طاقار.

یازدینم مثالری هپ بویله سوکرم، پارچه پارچه ایدرم... « طوغرامه‌جی تخته‌بی دسته ایله کسر، کسرله یونتار »، « قورو دیدی قودی »، « دوست ایله بی ایچ، آلیش ویریش ایمه » کی یا کیلتیجی سوزلر بولوب، (کسر) اسمی یوقسه فلمی؟ (دیدی قودی) فعل دکای؟ (ی) اداتی؟ کی صورام. آلدینم جواب‌لری (یچون؟)، (یچون؟) لره قوتل‌دیریم. بوحث اوژنده ایحاب ایدرسه بر راچ درس قالیرم. تدریس حلقة‌سنده کی اطفالک بر نده تردد قالماینجیه قدر، بواسولی ایشله تیرم.

بواسولی قولایجه ایشله تک ایچون، مثالری ساده طوتالی، جمله‌لر قیصه و آز متفرعاتی اولمالی. اسملر ممکن مرتبه کوزمن اوکنده اولان شیلدتن اولمالی. کوز اوکنده کی شیلری آکلامق داهما قولایدر، داهما طبیعیدر. بونلری آکلامق ده البته قولای طبیعی اولور.

۳

قواعد درسنده کوزه تیله جک شیلدتن بری ده اطفالی سوژه، سوژ سویله مکه آیشیدیر مقدر. اطفال سوژه ناصیل آلیشیر؟ پک ساده.. بر طاقم شیلر کورور.. اونلری آکلامق ایسته. کوردیکی شیلر کنديجیه نه قدر واضح اولرسه سوژی ده او قدر واضح اولور. چو جونغی اشیایی ای کورمکه، ای آکلامه سوق ایمه‌لی. چو جونغه بونی عادت ایتدیرمه‌لی. یوقسه کورمدیکی، حس ایتمدیکی شی او زرینه چو جونغی سویله تک. یازدیرم ق نافله در.

اطفالی کورمکه، کوسته رمکه تحریک ایدن اصول، شبهه ستر اک قولای، اک فائدی بر اص ولدر. چو جو قدن صورمالی... کچن آرابه‌نک آتلری سیاهی، قیرمی؟ بونی کورمش، بوکا دقت ایتمش ایسه ای جواب ویریز. ایچنده قاج کیشی وار؟ قادینی، ارککمی؟ یاشلیمی، کنجمی؟ آرابه تیزی، پیسمی؟ یکیمی، اسکیمی؟ چو جو ق بونلری کورمش، آکلامش ایسه ویره جکی جواب، سویله‌یه جکی سوز طبیعی اولور، حقیق اولور، واضح اولور، یا کلایشنز اولور.

امعلومدر که کلام اساساً داخلی و خارجی اولمی او زره ایکی جهتی بر شیدر. بونک بر جهته (معنا) دیرز، بر جهته (لفظ) دیرز، معنا جهتی یوفقه ایسه، لفظ جهتی ده یوفقه اولور. دوشونولمه‌دن، سطحی صورتده سویاهن سوز سطحی اولور، اشیایی ای طایمالی یزک

اسمند. شو وارکه او زوم کوزله کوزلور، دیکرلری ذهنله بیلنیر. اسمک کوسته ردیکی شی کوزه کورونسون کورونمسین، بز بیلد. یکمزن شاشهایز.. کوزه کوزون، خاطره کان، ذهنله بیلن شیلری کوسته رن کله‌لر هپ اسمند. بوشیلر کوزه کورونور، یاخود کوزه کورونمسدہ ذهن ایله بیلنیر، جانسز اولور، جانلی اولور.

بزینه یازدینم مثالری دونه لم. بومشالرده کورولن اسملرک صوکلرینه او فاق بر پارچه داهما طاقدی.. (او زوم) کله‌سی (او زومی) شکله کیردی. کله‌یه طاقيلان بوکوچوک موقت آیاق نه در؟ بر (ی)، بر جرف. پکی، بونه؟ مادام کی بوده مرام آکلامق ایچون کلش برو واسطه.. مرام آکلامانک بر جهته یارایور.. دیمک، بوده بر کله. فقط بواسم کی باشلی باشنه دکل.. بونک معنای او ته کی کی یا لکزجه کوز او کنه آناما یور. بو، هر وقت بویله بر جرف چکدن عبارتی؟ « خواجه‌بی سوهرم » دیرسک، بو ایکی حرف او لیور. پکی، بو (ی) نه در؟ بوده بر کله. « قارپوزی ده سوهرم » مشالمزده ایسه (ی) دن باشقه برده (ده) وار. بو (ده) نه؟ بوده کله دن بر جنس.. (ی) کی بر جنس کله. فقط بونلر باشلی باشنه برشی کوسته رمیور.. باشلی باشنه سویله نه بیله جک حالمده دکلر. بونلرک خدمتی آلتلک درجه‌سنده قایلور. اونک ایچون بوجنس کله‌یه آلت ویا پارچه دیه جک یرده (ادات) دیمشلر.

صوکره (سوهرم)، (سوهم) کله‌لری... بونلر نه جنس کله؟ بونلرده اسمی؟ واقعاً بونلرده برشی کوسته رمک، برشی آکلامق حالی وار. او شی نه؟ (سوهد) دنیل شی.. او زومده کی (طات) کی کوزله کورونمس برشی. فقط بونلرک ایچنده بونلردن باشقه ده بر شیلر وار. نهار وار؟ بونی بر (دون) علاوه سیله « دون سوهرم » حالنه قویا بیلیرمی یز؟ اویله یا پسنه سوزده برسه طلق حاصل اولور. اوحالده که بونی چو جو قلرک اک آزذ کیسی ده آکلار. یوق افديم، « دون سوهرم » دیه مزسک! چونکه (سوهرم) ده بزمان وار. او زمان یا شمديکی زمان، یا شمدي دن صوکره کله جک زمان.. (دون) ایسه چکمش زمانی کوسته ریز بر کله. عینی بر شیلر بوایکی مخالف زمان بر لشه من. عرب « دون بلای اولور » دیمش اما، (دون) ی بیلمندیکی ایچون بویله دیمش. آشکارکه بوحال (سوهم) کله سندده ده وار.. (سوهم) دیرسک بونده چکمش زمان وار.. (سوییورم) دیرسک شمديکی زمان وار. شو حاله کوره بوجنس کله نک هپیسندده ده، هپیسنت ضمیمده ده زمان وار.. بوکله اسمند باشقه برشی. چونکه بوجنس کله نک ایچنده زماندن باشقه برشی داهما وار، او ده (بن)، (سن)، (او) دن عبارت برشی، بر شخص. (سوهرم) ده کی شخص (بن) در.. بوسوز (بن سوهرم) دیکدر. (بن) باشقه. (سن) باشقه در.. بونک ایچون « دون سوهرم » دیمک سقط اولدینی کی، « سن سوهرم »، یاخود « بن سوهرسک » دیمک ده سقط اولور. دیمک که بوجنس کله ده برشی کوسته رمکدن باشقه، بر ده زمان و شخصی کوسته رمک

بلا اما ، باشنه چاره یوق . اک زیاده صائت و صانت حرفان او زرینه فکر ویرمه‌لی ، دوشوندورمه‌لی . حروف شفه ، حروف ذلاقه ، حروف اطباق ، حروف حلق ، حروف مه‌موسه ، حروف مجھوره کی لزومنز معلومات فروشقلره کولوب کچمه‌لی .

بونلردن صوکره ینه اسمه کلیرز . طلبیه اطرافزده‌کی صایسیز اشیانک اسمارینی صورام .. بونلری صیره یه قورم . بربینه متناسب اولانلری آییریم . متراوف دنیلن لغتلری یان یانه دیزوب فرقانی کوسته‌ریم .. کوسته‌ریم دکل ، بونلری او صورته قوللانیم که طلبه فرقانی کندی بولور . شو شیدک اسمی ندر ؟ اوکا بکزه‌ن نهار وار ؟ بر شیدک ایکی اسمی اولورمی ؟ مثلا (صاندالیه) دیمک (ایسکله) دیمکمیدر ؟ یوقسه بونلرک بر فرقی وارمیدر ؟ (تازه) ، (کوربه) ، (کنج) لغتلری هپ بر معناده‌میدر ؟ لسانده هر شیئی آکلا تاجق کله وارمی ؟ یکیدن میدانه چیقان شیله‌ن ناصیل اسم قویمالی ؟ مثلا (وهلوسیپه) دیه عجیب برشی یا پمشلر . بونی ایلک کوردیکمزده اسمی بیله‌میز . بو یکی شی یوق ایدی که اسمی اولسون .. نه یا پارز ؟ طیعتیله بوکا براسم ویر، که جالیشیز . یاخود بونه‌در ؟ دیه صوراوز . ویریان اسمی او کره‌نیویریز . (وهلوسیپه) ایچون بولیه اولماشمی ؟ بعضیلر بوکا اسم ویرمک ایسته‌مش . باقشلر ، تکر لکلری وار ، تکر لکلری اوزرنده یورور برشی .. شو حاله کوره بو بر آرابه .. فقط بیکری یوق .. ایشده برشیطاناق وار . آرابه کله‌سنه شوایکنی بی ملاحظه‌دن بر متمم ، بر مضاف‌الیه قوشوب (شیطان آرابه‌سی) دیشلر . بعضیلر جه بو اسم پک بایغیدر . اونلر بونک آدی نه ؟ دیوب (وهلوسیپه) کله‌سی آلیویرمشلر .

بر لسانده هر شیئی کوسته‌ریجک لغت وارمیدر ؟ یوقدر . لسان نهقدر کیش اولورسه اولسون بو اولاما . البته یکی شیله چیقاچق ، یکی اسمار قو ناجق ویا آنناجق . بو چاره سبز بولیه‌در . مثلا مشروطیتک ظهور ندن برجی بر جوچق یکی ایشلر ، یکی حاللر میدان آلدی . (ره آقسیون) ، (ره آقسیونه‌ر) صورتنده چیقان لغتلر نهایت (ارتجاع) ، (مرتعج) دیه قرارنی بولدی . بویقوت اولماسه (بویقوت) ، (بویقوتاز) سوزلری لسانیزه کیره مندی . یکی شیله میدانه چیقتچه یکی لغتلر میدان آلاجق .. بو پک طبیعی بر شیدر .

بر لسانده هر شیئی کوسته‌ریجک لغت اولاما . بوسبله بعض‌ایکی اوچ شیدک براسمی اولیور . باقیلیه اولما مالی .. اما چاره سبز . مثلا (چای) ایکی معنالی .. چای ایچدم ، چایدن کچدم . مثلا (فوجه) ایکی معنالی .. قاری قوجه ، قوجه قاری . مثلا (یوز) اوچ منالی .. یوز کیشی ، یوز کوز ، صویه دوشدکسه یوز ...

والحاصل چو جو قله اشیایی طایتوب طایتوب اسلامینی بولدوررم . بولونان اسلامی مختلف جهت‌لردن تدقیق ایشیدریم . اسمده تنوع کورورلر سه .. اسمک ایکی اوچ دورلو اولدیفی اکلا رلر سه .. او زمان طبیعی بر تقسیم میدانه چیقار . بلکه بونلر نه دنیله جکنی ده صوراولر . ایشته او زمان تعییرلرینی ، اصطلاح‌لرینی

ابی افاده ایدم . بو نقطه‌ده سوزی او زاته جق او لسه‌ق چوق او زار . شونی او نو تمامالی بزکه چو جو غلک بوایشده کی قابلیتی ایشله علک ، ملکه حالته قویمیق ، توسعی ایمک معلمک وظیفه‌سیدر .

بو ایکی جهتک ، یعنی معنا ایله لفظک ، آکلاما ایله آکلامانک بر لکده ترقی ایتدیرمه‌سی پک طبیعی برشی ایکن ، بز چو قلق طبیعی حرکت ایده مدیکمزدن بونی یا پاما بورز .. بر جهتی مهمل برا قوب سوزلر سویله‌یه جکنی . زعم ایدن کاتبلر ، ادیبلر یتیشیدیر بورز . بونلر صویی بیلمزلر ، فقط صو او زرینه صودن سوزله مقاهمه‌لر یازوب صحیفه‌لر طول دورورلر . محترم طبیب بسیم عمر پاشانک دیدیکی کبی ، بونلر ایچنده کوز یا شدن ادیبانه بحث ایدوب بونک ناصیل حصوله کلدیکنی بیلمه‌ینلر و عشق و علاقه‌یی تدقیقه قلبک تأثراتی یازوب قلب ایله دماغی بربینه قازیشیدیرانلر و قلبی معده یرنده کوسته‌رلر بولونور .

چو جو قله (بهار) ندر ؟ (چیچک) ندر ؟ (بوغداي) ندر ؟ (خرمن) ندر ؟ دیه صوراچق او لسـهـق نه جواب آلیرز ؟ بهاری بیلمه‌ین بهار حفنده نه سویله‌یه بیلیر ؟ چو جو غلک آغاچلرده ، چیچک او زرینه جلب ایداش ایسه .. چو جو چیچک آغاچلرده ، او تلرده تخدمدن ویدشن اول چیقان رنسکای قوقولی نازک ، نازنین یا پراقلردن عبارت اولدیغی کوره‌ش ، آکلامش ایسه .. هیچ شه سز چیچک قدر لطیف سوزلر بولور ، سویله‌ر . بو ایکی جهتک معلمک مکتبه‌لر ده پک میسر دکل . معلمک بونلر بونلر خاطرده طوتوب تدریسده کی جریانی بوکا کوره اداره ایتسه‌لر چوق ای پارلر .

﴿

کله‌نک تقسیمنی اول باول او کره‌نمک لازم ایسه ، او فی او کرنده .. کله‌نک نوعی اوچدر : اسم ، فعل ، ادات . اک اول اسمند بحث اولو تاجق . فقط بعض کتابلر ، بعض معلمک حرفنده بحث ایتمه‌دن بجهتی میورلر . هایدی تبرکاً بر قاج سوزده اونک او زرینه سویله‌یه لم . حرف ندر ؟ تعریف ایته‌یه جکنی . برنجی مصالجه‌ده هانی بر فرضیه یا پیشدق .. بزه ، کندی عتلکزله بر انبیا ایجاد ایدیکن ، دیسه‌لر نه یا پایله جکمزی ملاحظه ایمیش ایدک . ایشته او ملاحظه‌یی چو جو قله ادرا کارینک پیشیدیکی قدر اوته‌یه بری‌یه چکه‌رز . حرف‌لر نه یه یارایور ؟ هچهار نه ایله کوسته‌ریلیور ؟ هر هجایه بر صائت لازمی ؟ نیچون لازم ؟ (اوزوم) کله‌سنک ایلک هیجاسیله (اوکوز) کله‌سنک ایلک هیجاسی آراسنده فرق وارمی ؟ (اوزون) کله‌سنده‌کی (او) ایله (او دون) کله‌سنده‌کی (او) برمی ؟ حرف‌لر یازیلیر کن شکلاً دیکشیدیمی ؟ تورکجه‌ده هانکی حرف‌لری قوللانیرز ؟ (الیوم) ، (فی الحال) ؟ (بالطبع) کی کله‌لرده‌کی (ال) حرف‌لری ندر ؟ (که) ، (چه) کی کله‌لرده‌کی (ة) لز ناصیل او قو ناجق ؟ (خواجه) و (خویش) کله‌لرندہ کی واولز نه او لاجق ؟ بونلر

اصلی يالکز بایانی اسمیله دکل .. معنا کوستن اسمیله نوعندن اولان مصادرلار دو بونك اینجا سیله فعالار دو فعللارك متفرعات و مشتقاندده جاري . مثلا (آلمق) ، (بولمك) ، (کیتمك) کی عموی معنا افاده ایدن کلمه لره اسم ، وصف و ظرف و حرف جر کی بعض کلمه لر علاوه سیله (هوا آلمق) ، (صوغوق آلمق) ، (عقل آماق) ، (کری آلمق) ، (یوقاری آماق) ، (اله آلمق) ، (الدن آماق) ، (آیاق آنه آلمق) و (یول بولمك) ، (فائدہ بولمك) ، (یولانی بولمك) ، (ایتدیکنی بولمك) ، (موافق بولمك) ، (معقول بولماق) ، (سوقاقدہ بولمك) و (ایپی کیتمك) ، (آغیر کیتمك) ، (ایله ری کیتمك) ، (برابر کیتمك) ، (اوته کیتمك) ، (آت باشی برابر کیتمك) کی خصوصی معنا افاده ایدن بر چوق مرکب تعیير لر میدانه کلیر . بویله جه بر کلمه ایله افاده ایدیله مین خصوصی معنالر ایکی وزیاده کلمه ایله افاده ایدیله بیلیر . هله بواسول ایله تورجکه مصدرلاره عربی و فارسی مصدرلار واسم وصفتلر قوشولارق تامین ایدیلن کیکیشلک و قولایاق لسانمزر ویرکی بر هنریتدر . وسعتی جمله جه مسلم اولان عربجه اده اکثریتله هر ایش و هر حدث ایچون آیری برماده ، آیری بر لغت وار . تورجکه ایسه اسما نده بود رجه کیکیش دکل . بو سیله بز ، ترکیه مراجعته محبور ز . بویله جه (اولمك) ، (ایتمك) ، (بویورمك) کی معنالری پك عام و پك شامل اولان کلمه لر (بالغ اولمك) ، (ممیز اولمك) ، (مشغول اولمك) ، (محوا اولمك) ، (کذران اولمك) ، (روان اولمك) ، (روکردان اولمك) و (کرم ایتمك) ، (اکرام ایتمك) ، (تعلیم ایتمك) ، (تعلیم ایتمك) ، (اعلام ایتمك) ، (استعلام ایتمك) ، (فروخت ایتمك) ، (جستجو ایتمك) و (عنایت بویورمك) ، (فرمان بویورمك) کی بیکلر جه تعیير ابدیله رک ، بیکلر جه تصرف یا پیلارق تورجکه ده پك چوق معنالرک افاده سنه چاره بولونیور . فقط بونی لزوم و احتیاج او لو نجه یا پارز . یوقسیه یوق پره ، تعییره ظرافت ویریور ز ، دیه مثلا (آلمق) معناسی (اخذ ایتمك) صورتنه قویوب (هوا اخذ ایتمك) دیرسک کولونج اولور ز . [مابعدی وار]

فلسفه حیاتیه

آفاده . — شیمی و فیزیوگراییه قدر علوم تجربیه داخلنده مباحثه و مناقشه ایدیله مین ، هر نه زمان بخثی آچیلسه علم ما بعد الطیعه، یه عائد اولدینه سویلنهلن الک مهم مباحثت اعتقادیه یی بکرش دارالفنونی فیسیولوژی معلمی موسيو (پاوله سقو) الک صولک نظریات و تطییقات فیه دائرة سنده وبالخاصه فنون حیاتیه اسلامی او زرینه جالب نظر دقت بر صورتده موقع بحث و مناظره یه چکمش اولدینه بونی ترجمه و توسع طریقیه اخوان دینک بدش انتظار استفاده لرنه وضع ایدیسوردم .

يأوله سقو دیورکه : علم الحیات دئک او لان سولو ژریدن و بونک

خېز وېرېرم . بواصطلاحى او كىره نىو يۈمىك كوج اولماز، يېلىن بىرىشىئىك
اسمى او كىره نىك كېي اولور .. طادى اولان شىئىك آدى دە او كىره نىلير.
بىر مفهوم اىچۇن هر وقت مطلقا بىر تك كېلىمى اولمالى ؟ بواولماز.
فقط بونى كوكىن طاش دوشىر كېي او رتىيە آتىمam . نظرى جالب
بىر جەت بولوب اىشىءه اورادن باشلارم . مىلا (آت سىينىكى)
ندن ، ياخود (سىورى سىينىكى) دن بىحث اىچۇن وسیله بواورم . بونلرە
سلدەجە (سىينىكى) دىرم . چوجوق بونى اكال و تاصحىح اىتىك
ايستەر . مىلا دىرم كە قولا غەمە بىر (سىينىكى) يا پېشىدى .. اىرى، آرى
كېي ، صوغوق ، قايىش كېي بىرى .. مىكرىسى سوارىنىڭ آتنىن
قورتولىش دە كېش . ياقالادم ... چوجوق بونى درحال تاصحىح
ايتدىرىم . چونكە بىلير كە سىينىكەن بودورلو سىنگ آدى (آت سىينىكى) دىر .
سىورى سىينىكەن اپتىدىيکى از عاجلىرى حكايىھە ايدرم ، ياخود سىورى
سىينىكى كوزلە كوستەرىم . آدىنە سادەجە (سىينىكى) دىرم . چوجوق
البته تاصحىح ايدر . انسان مخلوقى باشقەسىنگ خطاسى
تصحىح اىتەپى پىش سوھر . چوجوق آكلا تىركە (آت سىينىكى) ويا
(سىورى سىينىكى) يېنە سادەجە (سىينىكى) دىنە من . چونكە بونلر
باشقە باشقە بور حىشىدەر . چوجوق بوا تاصحىح ايشىنە يالكىز دە
قالماز، آرقاداشلىرى دە كىندىسىنى تأييد ايدر . شونك او زرىنە آكلا شىلير كە
بىر مفهوم اىچۇن هر وقت مطلقا بىر تك كە بولۇھق لازم كەن . بىرىشىئىك
اسمى ايىكى اوچ وختى داها زىادە كەن دن يا پېلا بىلير . ايشتە (مارمارە)
بىر دىكىزىك اسمى . فقط (آق دىكىز) كە اسمى ايىكى كەن يا پېلەمش ..
كەن ايىكى او مىقلە برابر كوستەردىكى شى يېنە بىر . بويلا جە (شاب دىكىزى)
(بىر مەيتەنە) ايىكى اوچ كەن دە .

برشی ایچون بردن زیاده کله یه نه دن محتاج او لیورز؟ کوسته ره جگمزم
شیئی برکله ایله کوسته ره ملک ممکن او لامادیغندن . بونه دیئک؟ بواو
دیئک که آ کلا تا جغمز شیدئک برکله ایله آ کلا تیلماسی ممکن دکل ..
یعنی قیصه جه، حاضر جه بر اسمی یوق . چار دسر ایکی او ج کله خرج
ایدیورز . فقط آ کلا تدیغمنز بنه بر شدر .

بعضًا بر مفهومی آکلا تمق ایچون بولله جه بر قاج کلمه بر له شیر . اما آکلاتیلان هپ بر شیدر . واقعاً بولله مرکب اسم لردہ کی کلمہ لرک هر برینک اساساً مفهوم او زرنده بر حقی ، بر مناسبتی وارد ر . مثلاً (آت سینک) ، (سیوری سینک) ، (شاب د کیزی) ، (آق د کیز) تعبیر لرنده بونلری تشکیل ایدن پارچه ارک هر برندہ کی معنا و مناسبتی بولمق ممکن ندر . فقط بر کره بر شیده بر قاج کلمه اسم اولارق تخصیص ایدلدیمی ، او بر قاج کلنه اوشیده آرتیق آیری آیری مناسبتی آرانما یور .. او مناسبتلر او نو تولوب کیدیور . حتی بعضاً او کلمه لر بر بونه - قایناش - وب بر کله او لیور . ایشته (اونباشی) ، (یلقوان) ، (سودلاج) ، (بولاماج) بولله او لمشدر . (اونباشی) (اون) ایله (باش) دن ، (یلقوان) (یل) ایله (قوان) دن ، (سودلاج) (سودلی) ایله (آش) دن ، (بولاماج) (بولامه) ایله (آش) دن مرکب در .

بر کله ایله آکلا تیلامایان معنالارك بودن زیاده کلاته آکلا تیلماسی